

Kulturplan för förskola och grundskola i Oskarshamn kommun

Övergripande mål

Alla barn och unga i Oskarshamns kommuns förskolor och grundskolor ska ha likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och möjligheter till eget skapande. Kultur och estetik ska vara en integrerad del av lärandet.

Alla barn och ungdomar ska ha likvärdiga möjligheter att ta del av kultur

Alla barn och unga har behov av kultur i form av eget skapande och som upplevelse i byggandet av den egna identiteten. Det är en demokratisk rättighet för barn och unga att på lika villkor få ta del av och utforska kultur och konstnärliga uttryck i alla dess former. Likvärdiga möjligheter gäller alla barn och unga oavsett kön, funktionsnedsättning, kulturell, etnisk, social, ekonomisk eller religiös bakgrund.

Kultur och estetik ska vara en integrerad del i lärandet

Barn och unga i kommunens förskolor och grundskolor ska få uppleva och skapa konst och kultur i möte med professionella kulturutövare som en integrerad och kontinuerlig del i vardagen.

De estetiska uttrycksformerna kan med fördel integreras i alla ämnen.

Kultur och estetik ingår dessutom i skolans kunskaps- och demokratiuppdrag och ska därmed användas för att stödja barnens lärande och utveckling.

”Skolans mål är att varje elev utvecklar sin förmåga att använda sig av och ta del av så många uttrycksformer som möjligt såsom språk, bild, musik, drama och dans”

Ur remissförslag till ny läroplan 2011

”Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola har utvecklat sin förmåga till kreativt skapande och fått ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud”

Ur Lpo94

”Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former”

Ur Lpo 94

”Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande”

Ur Lpfö98

Upplevelser

Kulturarv

Ett strävandemål i Lpfö 98 är att *”varje barn känner delaktighet i sin egen kultur...”*. I kursplanen för historia står det att ämnet ska *”ge möjlighet att leva sig in i gångna tider och de förutsättningar som funnits för män, kvinnor och barn i olika kulturer och samhällsklasser”*. I slutet av det femte skolåret skall eleverna *”känna till hembygdens historia och hur den format kulturen”*.

Resurser

I kommunen finns de större besöksmålen Fredriksberg, Bråbo, Stenhuggarmuseet, Stensjö by, Snäckedal men även andra historiskt intressanta platser.

Kulturhuset rymmer Sjöfarts- och Döderhultarmuseet. Döderhultarmuseet (liksom även Döderhultarns ateljé) är inte bara intressanta ur ett konsthistoriskt perspektiv utan också ur kulturhistorisk vinkel. I kulturhuset visas även tillfälliga kulturhistoriska utställningar. Kulturförvaltningen har som målsättning att med viss regelbundenhet producera utställningar som riktas speciellt till skolan.

Kalmar läns museum erbjuder workshops i form av ”historiska tidsresor”. Beställaren väljer tidsepok och plats. På själva museet finns bl.a. Kronan-utställningen.

Delmål

1. Alla barn ska under sin förskoletid ha fått möjlighet att utforska sin närmiljö
2. Alla elever skall senast i årskurs 5 ha erbjudits att besöka och få levandegjord någon lokalhistorisk miljö
3. Alla elever erbjuds minst 1 gång under sin skoltid att besöka en kulturhistorisk utställning i kulturhuset
4. Alla elever erbjuds under åk 7-9 ett besök på en kulturinstitution utanför kommunen, t ex Länsmuseum.

Bildkonst

I läroplanen för förskolan betonas de olika estetiska uttrycksformerna som en viktig del i det lustfyllda lärandet.

Efter nionde skolåret skall eleverna ”*kunna analysera och kritiskt granska konstbilder...*” enligt kursplanen för bildämnet. En liknande formulering står i kursplanen för svenska.

Resurser

I kommunen finns Döderhultarmuseet och Källströmsgården. Dessutom finns konst i den offentliga miljön.

I kulturhusets konsthall visas regelbundet konstutställningar dit skolan ofta inbjuds för pedagogiska visningar. Ambitionen är att i samarbete med skolan utveckla konstpedagogiken.

Regionalt finns Kalmar konstmuseum och Virserums konsthall. Länets konstkonsulent kan förmedla pedagogiska insatser av utövande konstnärer.

Delmål

1. Alla elever erbjuds någon gång under sin skoltid att besöka Döderhultarmuseet
2. Alla elever erbjuds minst 1 gång under sin skoltid att besöka en konstutställning i kulturhusets konsthall
3. Alla elever erbjuds under åk 7-9 ett besök på en kulturinstitution utanför kommunen, t ex Kalmar konstmuseum

Skönlitteratur/författarbesök

I Lpfö 98 står det att stor vikt skall läggas vid att *”stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara barnens nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen”*. I grundskolans kursplan för svenska sägs att utbildningen bl.a. syftar till att *”uppleva och lära av skönlitteratur”* och att tillfälle ska ges till att *”utbyta erfarenheter kring... läsoplevelser”*. Text i de samhällsorienterande ämnena kan skönlitteraturen levandegöra samhällsförhållanden i såväl nutid som dåtid.

Resurser

På kommunens folk- och skolbibliotek finns ett ständigt uppdaterat bestånd av skönlitterär barn- och ungdomslitteratur. Där finns även böcker och andra medier för elever med olika läshandikapp. Barn och skola är en prioriterad målgrupp för bibliotekets verksamhet där lässtimulerande åtgärder utgör en viktig del.

Författarcentrum förmedlar kontakt med författare som vill möta sina läsare. Många barn- och ungdomsförfattare gör gärna klassbesök för att samtala kring sina böcker och inspirera eleverna till eget skrivande.

Delmål

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid vid flertalet tillfällen besök på sitt lokala bibliotek
2. Alla förskolor/familjedaghem erbjuds att regelbundet låna böcker från biblioteket
3. Alla elever introduceras senast i årskurs 1 på biblioteket och erhåller lånekort
4. Alla elever i årskurs 2 och 6 erbjuds ”bokprat” av bibliotekarie vid 2 tillfällen per läsår
5. Alla elever i årskurs 3, 5 och 8 erbjuds att få möta en författare

Musik

Sång, musik, rytmik, dans och rörelse är några av de uttrycksformer som lyfts fram i Lpfö 98 som viktiga i det lustfyllda lärandet.

I kursplanen för musikämnet anges att eleverna efter det nionde skolåret ska *”ha kunskaper om musikens uttrycksformer, funktioner och traditioner i olika kulturer”*.

Resurser

Länsmusiken presenterar inför varje termin ett utbud av musikprogram och konserter med professionella musiker från hela landet. Det är program för olika åldrar och med vitt skilda musikaliska uttryck. I programutbudet erbjuds även konserter och workshops med medlemmar i Camerata Nordica. Priset för föreställningarna är subventionerat i och med att Länsmusiken bekostar resa och logi för de medverkande.

Elever på Oscarsgymnasiets estetprogram producerar varje år en musikföreställning till vilken grundskolans elever i de lägre årskurserna blir inbjudna.

Oskarshamns musikskola erbjuder skolorna att köpa kompletterande undervisning, t ex körverksamhet och stråkklass. Lunchkonserter etc. med skolans elever förekommer då och då.

Delmål

Ambitionsnivå 1

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid 1 professionellt musikprogram
2. Alla elever erbjuds under åk 0-3 2 professionella musikprogram
3. Alla elever erbjuds under åk 5-6 1 professionellt musikprogram
4. Alla elever erbjuds under åk 7-9 1 professionellt musikprogram

Ambitionsnivå 2

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid 2 professionella musikprogram
2. Alla elever erbjuds under åk 0-3 2 professionella musikprogram
3. Alla elever erbjuds under åk 4-6 2 professionella musikprogram
4. Alla elever erbjuds under åk 7-9 2 professionella musikprogram

Ambitionsnivå 3

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid 3 professionella musikprogram
2. Alla elever inom grundskolan, frånsett i årskurs 3, 5 och 8, erbjuds varje läsår 1 professionellt musikprogram

Teater/dans

I Lpfö 98 framställs leken som ett sätt att stimulera *"fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande"*. Teatern är i allt detta jämförbart med leken.

I kursplanen för svenska står det att eleverna efter nionde skolåret skall kunna *"ta del av, reflektera över och värdera innehåll och uttrycksmedel i ...teater"*. Ett strävandemål i idrottsämnet är att eleverna *"lär känna olika former av ...danser...i olika kulturer."* Beroende på tema kan dans- och teaterföreställningar givetvis även integreras i andra skolämnena. Teater och dans är estetiska uttrycksformer som barn och ungdom i Oskarshamn i stort sett inte har möjlighet att få uppleva förutom genom skolans försorg.

Resurser

Riksteatern i Kalmar län presenterar inför varje termin ett utbud av professionell barn- och ungdomsteater. Det är såväl Riksteateruppsättningar som föreställningar producerade av fria ensembler eller institutionsteatrar. Även dansföreställningar förekommer i utbudet. Priset för föreställningarna är subventionerat i och med att Riksteatern Kalmar län bekostar resa och logi för de medverkande. Länets egen teater, Byteatern, producerar också barn- och ungdomsföreställningar. En danskonsulent är anställd av Sydostlänen för att bl.a. stödja dansen i skolan.

Delmål

Ambitionsnivå 1

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid 2 professionella teater- eller dansföreställningar
2. Alla elever erbjuds under åk 0-3 1 professionell teater- eller dansföreställning
3. Alla elever erbjuds under åk 4-6 1 professionell teater- eller dansföreställning
4. Alla elever erbjuds under åk 7-9 2 professionella teater- eller dansföreställningar

Ambitionsnivå 2

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid 2 professionella teater- eller dansföreställningar
2. Alla elever erbjuds under årskurs 0-3 2 professionella teater- eller dansföreställningar
3. Alla elever erbjuds under årskurs 4-6 2 professionella teater- eller dansföreställningar
4. Alla elever erbjuds under årskurs 7-9 2 professionella teater- eller dansföreställningar
- 5.

Ambitionsnivå 3

1. Alla barn erbjuds under sin förskoletid 3 professionella teater- eller dansföreställningar
2. Alla elever inom grundskolan erbjuds professionell teater eller dans 1 gång varje läsår

Minskad ambitionsnivå 50 tkr

- 1 teaterföreställning åk 7-9 i stället för 2 enligt ambitionsnivå 1

Film

I kursplanen för svenska anges att eleverna ska ha möjlighet att *”uppleva och lära av”* bl.a. film. I slutet av nionde klass ska de *”kunna ta del av, reflektera över och värdera innehåll och uttrycksmedel i ...film”*.

Kursplanen för bild anger att eleverna ska kunna analysera och kritiskt granska bl.a. rörliga bilder.

Film kan förstås också illustrera olika moment inom t ex de samhällsorienterande ämnena och vara en del i arbetet kring värdegrunden.

Att se film på biograf är en del av vårt kulturarv.

Resurser

Sedan 2003 finns ett reguljärt samarbete mellan kulturförvaltningen och Sagabiografen avseende skolbiovisningar.

Svenska filminstitutet har skolan som en av sina målgrupper och tillhandahåller bl.a. filmhandledningar.

AV-media i Kalmar har filmer med institutionsrättigheter för utlån och erbjuder fortbildning inom mediaområdet. ”Reaktor” är ett resurscentrum för film och ung kommunikation i sydostlänen.

Delmål

Ambitionsnivå 1, 2 och 3

1. Alla elever i åk 1 t o m 9 erbjuds film på biograf varje läsår

Minskad ambitionsnivå 50 tkr

- Ta bort film för årskurserna 1 t o m 5.

Eget skapande

Skapande skola

Skapande aktiviteter kan precis som upplevelser av olika kulturyttringar med fördel integreras i alla skolämnen och vara en metod för att nå kunskapsmålen i läroplanen. Professionella kulturpedagoger och konstnärer kan även i detta sammanhang bidra med värdefull kompetens. Ett sådant samarbete är dessutom i linje med läroplanens skrivning om att *”alla som arbetar i skolan skall verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö.”*

Resurser

Från och med 2008 finns möjlighet att från Statens Kulturråd ansöka om medel till kulturell verksamhet inom skolan, ”Skapande skola”. För läsåren 2008/2009 och 2009/2010 avsågs enbart årskurserna 7 – 9, läsåret 2010/2011 även årskurserna 4 - 6. Målet är att alla årskurser ska omfattas. Ansökningar beviljas för ett år i taget. Endast 1 ansökan per skolhuvudman och år är vad som gäller.

Delmål

Utifrån de enskilda skolenheternas behov och önskemål ansöka om medel till att i första hand anlita professionella konstnärer eller kulturpedagoger i undervisningen med elevernas eget skapande i fokus.

Ekonomi

Barn- och utbildningsförvaltningens del av medlen till verksamheten administreras centralt inom förvaltningen och överförs till kulturförvaltningen varje budgetår.

Ansvarsfördelning/uppföljning

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att:

- verksamheten enligt kulturplanen presenteras under en egen rubrik i verksamhetsberättelsen

Rektor ansvarar för att:

- eleverna ges möjlighet att ta del av utbudet enligt planen
- utse kulturombud

Kultursamordnare ansvarar för att:

- sammankalla kulturgrupper för att besluta om inköp och utvärdera de arrangemang som varit
- köpa in och organisera de kulturarrangemang som beslutas på kulturombudsmötena
- till kulturombuden förmedla det aktuella utbudet inom alla kulturformer som finns med i kulturplanen, inbjudningar till arrangörsträffar m.m.
- samordna Skapande skola
- lämna en övergripande redovisning av genomförd verksamhet till nämnd

Kulturombud ansvarar för att:

- delta i kulturombudsmöten, arrangörsträffar etc.
- förmedla information från möten, arrangörsträffar etc. till kollegorna
- till kulturgruppen förmedla synpunkter och önskemål från kollegor
- boka bussresor och ha kontakt med skolskjutsansvarig på barn- och utbildningsförvaltningen.
- vara delaktig i skrivandet av områdets kulturdel i den årliga kvalitetsredovisningen där det tydligt ska framgå att kultur och estetik varit en integrerad del i undervisningen

Enskild lärare ansvarar för att:

- kulturinslagen införlivas i den pedagogiska helheten